

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ala Cobăneanu, Dumitru Mardari,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2019, declarat de avocata Angela Muntean, în numele inculpatului

Bumbu Ion.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>29.12.2014 – 01.08.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.08.2016 – 31.10.2016,</i> <i>02.05.2017 – 12.10.2017,</i> <i>11.07.2018 – 21.03.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>23.01.2017 – 14.03.2017,</i> <i>19.02.2018 – 29.05.2018,</i> <i>07.06.2019 – 01.10.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica din 01 august 2016, Bumbu Ion a fost achitat pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Bumbu Ion este învinuit că la data de 03 spre 04 aprilie 2014, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, a sustras numerele de înmatriculare lituaniene xx de la automobilul „Mercedes A 160”, în valoare de 2500 lei, care era parcat în fața blocului din str. xx, mun. Chișinău, după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 100 euro, ce constituia, conform cursului oficial al BNM suma de

1850,86 lei, fiind reținut de colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

În urma acțiunilor sale, inculpatul i-a cauzat lui Zalizco Nicolae o daună materială considerabilă în valoare de 4350,86 lei.

Tot el, în aceleași circumstanțe, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, a sustras numerele de înmatriculare lituaniene xx de la automobilul „Audi A 6”, în valoare de 1800 lei, care era parcat în fața blocului din str. xx, mun. Chișinău, după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 50 euro, ce constituia, conform cursului oficial al BNM suma de 925,43 lei, fiind reținut de către colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

Faptele lui Bumbu Ion au fost încadrate juridic în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de fond a reținut că în ședința de judecată inculpatul nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare, fapt ce denotă că se sustrage de la judecată și că a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a se apăra personal, urmând în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) și alin. (6) Cod de procedură penală, a examina cauza în lipsa lui.

Potrivit declarațiilor inculpatului date în timpul urmăririi penale, și-a recunoscut vina integral, declarând că în curtea casei în care locuia a observat două automobile cu numere de înmatriculare străine (lituaniene) și a hotărât să le sustragă, ca să dobândească prin escrocherie o sumă de bani contra restituirii lor. După ce a sustras numerele de înmatriculare, a lăsat un bilețel pe parbrizul automobilului cu numărul său de telefon și mesajul că va restitui numerele de înmatriculare contra sumei de 100, și, respectiv 50 euro. Numerele de înmatriculare le-a ascuns în preajma blocului de locuit. În convorbirile telefonice cu proprietarii, le-a spus că numerele de înmatriculare le va da, când îi transmit banii. După primirea banilor, numerele de înmatriculare nu le-a dat acestora, întrucât nu le avea cu dânsul. La primirea banilor a fost și prins de poliție. De cele comise se căiește sincer.

Totodată, rechizitoriul în privința inculpatului nu respectă rigorile dispozițiilor art. 6 § 3 lit. a) și b) CEDO, prin ce a afectat grav sesizarea instanței cu obiectul judecării, și implicit, dreptul la apărare al inculpatului, care, din perspectiva celor analizate, în lipsa concretizării învinuirii, până la moment se află în imposibilitate absolută de a-și exercita acest drept prin intermediul apărătorului său.

Prin urmare, învinuirea inculpatului este nefondată și ilegală, acesta urmând a fi achitat, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

3. Procurorul în Procuratura sectorului Botanica, mun. Chișinău, Cebotari Denis, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul înmatriculării mijloacelor de transport, pe un termen de 3 ani.

Apelantul a invocat că poziția inculpatului vizavi de infracțiunea incriminată este una clară, dânsul a recunoscut vina și a relatat că a hotărât să sustragă numerele de înmatriculare lituaniene ca să dobândească prin escrocherie o sumă de bani, adică 50 euro și, respectiv 100 euro.

Din declarațiile părții vătămate Zestre C. rezultă că inculpatul a recunoscut în prezența acestuia, că el i-a sustras n/î de la automobil, având drept scop de profit, care este anume dobândirea prin escrocherie a sumei de bani, adică 50 euro.

Partea vătămată Zalizco Nicolae, a declarat că la indicațiile colaboratorilor de poliție nu a pus banii în sumă de 50 euro în pachetul, indicat de către acesta, dar a pus o hârtie goală (mulaj), iar pachetul l-a dus la locul indicat de către inculpat, după ce l-a telefonat pe ultimul, care a vrut să fugă în interiorul blocului de locuit, dar a fost imediat reținut de către colaboratorii de poliție, după ce au venit lângă casa unde locuia, acesta din urmă i-a arătat, unde se află plăcuțele cu numerele de înmatriculare.

Astfel, instanța tendențios a ignorat unele declarații a părții vătămate Zalizco N., care nu au fost puse la baza sentinței și care au fost consemnate în procesul verbal de audiere a acestuia, care consideră, că scopul inculpatului era obținerea de la partea vătămată a sumei de 100 euro.

Deci, acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece scopul inculpatului a fost de a dobândi suma de 50 euro și 100 euro, prin înșelăciune de la părțile vătămate.

În procesul cercetării judecătorești au fost prezentate probe veridice, dobândite pe cale legală, prevăzute de art. 93 Cod de procedură penală, care confirmă vina inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

4. Potrivit deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Bumbu Ion a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, adică 12.000 lei, cu privarea de dreptul de a gestiona surse financiare pe un termen de 3 ani.

Instanța de apel a constatat că Bumbu Ion, la data de 03 spre 04 aprilie 2014, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, a sustras numerele de înmatriculare lituaniene x de la automobilul de model „Mercedes A 160”, în valoare de 2500 lei, care era parcat în fața blocului din str. xx, mun. Chișinău, după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 100 euro, ce constituia, conform cursului oficial al BNM suma de 1850,86 lei, fiind reținut de colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

În urma acțiunilor sale, inculpatul i-a cauzat lui Zalizco Nicolae o daună materială considerabilă în valoare de 4350,86 lei.

Tot el, în aceleași circumstanțe, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, a sustras numerele de înmatriculare lituaniene xx de la automobilul de model „Audi A 6”, în valoare de 1800 lei, care era parcat în fața blocului din str. xx, mun. Chișinău, după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 50 euro, ce constituia, conform cursului oficial al BNM suma de 925, 43 lei, fiind reținut de către colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

Astfel, Bumbu Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de apel a reținut că vinovăția inculpatului este demonstrată integral prin probele acumulate și anume declarațiile părților vătămate Zestre C., Zalizco N.

5. Avocata Angela Munteanu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței, întrucât fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Recurenta a indicat că sentința a fost contestată de către o persoană ce nu avea împuterniciri, contrar prevederilor art. 401 alin. (1) pct. 1 Cod de procedură penală, deoarece la judecarea cauzei penale a participat acuzatorul Veaceslav Potînga și doar el putea declara apel împotriva sentinței.

Prin urmare, procurorul Cebotari D., semnatarul apelului împotriva sentinței sus menționate, nu a participat nemijlocit la examinarea cauzei și efectiv nu era împuternicit de a declara apel.

Prim instanță corect a concluzionat că fapta incriminată inculpatului nu a fost probată, ori, constatările reținute denotă clar că acestuia i-a fost înaintată o învinuire ne corectă.

Lipsa aplicării acțiunilor adiacente (înșelăciunea și abuzul de încredere) ce formează latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, confirmă lipsa elementelor constitutive ale acestei infracțiuni în acțiunile inculpatului

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că avocatul inculpatului a pledat pentru respingerea apelului declarat, din motiv că a fost depus de către procurorul care nu era împuternicit prin ordonanța procurorului ierarhic superior de a participa în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță, și nici de a contesta sentința, iar instanța de apel în partea descriptivă a deciziei adoptate nu s-a expus asupra motivului invocat de partea apărării, lăsând fără apreciere faptul dat.

Totodată, instanța de apel urma să verifice legalitatea împuternicirilor atribuite procurorului apelant pe cauza penală dată, ținând cont de explicațiile date în pct. 11 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale” nr. 12 din 24.12.2012, și anume că sentințele adoptate de primele instanțe pot fi atacate numai de către procurorul care a participat la judecarea acestei cauze penale

În cazul, în care se constată că procurorul care a participat la ședința de judecată, după pronunțarea sentinței sau a deciziei din diferite motive nu exercită atribuțiile prevăzute la art. 53 Cod de procedură penală, procurorul ierarhic superior este obligat să dispună înlocuirea acestuia cu un alt procuror care să decidă, dacă va ataca sau nu hotărârea adoptată.

Din materialele cauzei, se atestă că în prima instanță a susținut învinuirea procurorul Potînga V., fiind același care a condus și efectuat urmărirea penală, tot el a participat în ședințele de judecată până la finalizarea cercetării judecătorești, fiind prezent și la susținerile verbale.

La data pronunțării sentinței integrale a intervenit în proces procurorul Cebotari D., fără a prezenta instanței de judecată ordonanța procurorului ierarhic superior, prin

care a fost dispus schimbul de procurori, împutemicindu-l să conteste cu apel sentința adoptată pe cauza dată.

Așadar, la materialele dosarului lipsește ordonanța menționată, prin care să fi dispus participarea în ședință de judecată pe cauza penală dată a unui alt procuror decât acel care a condus urmărirea penală sau a unui grup de procurori.

Deci, instanța de apel la judecarea apelului nu a respectat prevederile legale care reglementează procedura judecării cauzei la etapa dată și nu a analizat minuțios materialele dosarului, fapt ce a dus la, adoptarea unei decizii neîntemeiate și nemotivate corespunzător celor invocate.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2017, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Bumbu Ion a fost condamnat în baza **art. 189 alin. (1)** Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

Instanța de apel, a reținut că procurorul adjunct- interimar al Procuraturii mun. Chișinău, șef interimar al oficiului Botanica, Marcel Cimbir, a expediat ordonanța din 29.07.2016, potrivit cărei procurorul Cebotari Denis a fost împuternicit de a participa judecarea cauzei penală 2014421362 privind învinuirea lui Bumbu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, care a fost prezentată instanței de judecată însă din greșeală nu a fost anexată la cauza penală.

Astfel, apelul declarat de procurorul Cebotari Denis este depus de o persoană împuternicită să declare apel.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul Bumbu Ion, la data de 03 spre 04 aprilie 2014, urmărind scopul dobândirii de venituri ilicite, a identificat automobilul „Mercedes A 160” cu numere de înmatriculare lituaniene xx, lăsat fără supraveghere și care era parcat în fața blocului din str. xx, mun. Chișinău, a sustras plăcuțele cu numerele de înmatriculare în valoare de 2500 lei, a lăsat victimei un număr de contact, iar când aceasta a telefonat la acel număr, Bumbu Ion a cerut să i se transmită suma de 100 euro, ceea ce constituia, conform cursului oficial al BNM, suma de 1850, 86 lei, amenințând victima cu deteriorarea bunurilor sustrase în caz de nesatisfacere a cerinței, fiind reținut de către colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

Tot el, în aceleași circumstanțe, urmărind scopul dobândirii de venituri ilicite, a identificat automobilul „Audi A 6”, cu numere de înmatriculare lituaniene xx, lăsat fără supraveghere și care era parcat în fața blocului din str. Valea Crucii 4, mun. Chișinău, a sustras plăcuțele cu numerele de înmatriculare în valoare de 1800 lei, a lăsat victimei un număr de contact, iar când aceasta a telefonat la acel număr, Bumbu Ion a cerut să i se transmită suma de 50 euro, ceea ce constituia, conform cursului oficial al BNM, suma de 925,43 lei, amenințând victima cu deteriorarea bunurilor sustrase în caz de nesatisfacere a cerinței, fiind reținut de către colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

Instanța de apel a statuat că acțiunile inculpatului cuprind elementele infracțiunii de șantaj, manifestat prin cererea de a transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului, urmate de dobândirea bunurilor cerute.

8. Avocata Angela Munteanu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței, întrucât fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Recurenta a indicat că apel a putut declara doar procurorul Potînga Veaceslav, care nemijlocit a participat la examinarea cauzei în fond.

Ori, nu s-a anexat la cauza penală ordonanța procurorului din 29.07.2016.

Aceasta nu se regăsește nici în Registrul de înregistrate a ordonanțelor.

Amenințarea cu deteriorarea sau cu distrugerea bunului proprietarului este un element esențial a componenței de infracțiune, prevăzut de art.189 alin. (1) Cod penal.

Atât timp, cât inculpatul cerea transmiterea bunurilor fără a amenința părțile vătămate cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor nu a fost realizată latura obiectivă a infracțiunii de șantaj.

9. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2018, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că, instanța de apel eronat a constatat în acțiunile inculpatului prezența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (1) Cod penal.

Ori, prin rechizitoriu nu s-a incriminat în faptele inculpatului, acțiunile adiacente de amenințare a părților vătămate cu deteriorarea bunurilor, ceea ce contravine cerințelor art. 325 Cod de procedură penală.

10. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2019, apelul procurorului Cebotari D. a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Bumbu Ion a fost condamnat în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ce constituie 6000 lei.

Instanța de apel a reiterat că în prima instanță, a susținut învinuirea procurorul V. Potînga, fiind același care a condus și efectuat urmărirea penală, tot el a participat în ședințele de judecată până la finalizarea cercetării judecătorești, fiind prezent și la susținerile verbale.

La data pronunțării sentinței integrale, a intervenit în proces procurorul D. Cebotari, care a fost împuternicit să participe la judecarea cauzei de către procurorul interimar al Procuraturii mun. Chișinău, șef interimar al oficiului Botanica, M. Cimbir, prin ordonanța din 29.07.2016, potrivit căreia procurorul Cebotari D. a fost împuternicit și să conteste cu apel sentința adoptată.

Procurorul adjunct-interimar al Procuraturii mun. Chișinău, șef interimar al oficiului Botanica, Marcel Cimbir, a și expediat instanței ordonanța din 29.07.2016, potrivit căreia procurorul Cebotari D. a fost împuternicit de a participa la ședința de judecată pe cauza penală 2014421362 privind învinuirea lui Bumbu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. c) Codul penal, care a fost prezentată instanței de judecată, însă din greșeală nu a fost anexată la cauza penală.

Prin urmare, apelul declarat de procurorul Cebotari D., este depus de o persoană împuternicită să declare apel.

Instanța de apel **a constatat** că inculpatul Bumbu Ion, la data de 03 spre 04 aprilie 2014, urmărind **scopul dobândirii bunurilor altei persoane**, a sustras pe ascuns, numerele de înmatriculare lituaniene xxde la automobilul „Mercedes A 160”, în valoare de 2500 lei, care era parcat în fața blocului din str. xx, mun. Chișinău, **după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 100 euro**, ceea ce constituia, conform cursului oficial al BNM 1850,86 lei, fiind reținut de colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

În urma acțiunilor sale, inculpatul i-a cauzat lui Zalizco Nicolae o daună materială esențială în valoare de 2500 lei.

Tot el, în aceleași circumstanțe, urmărind **scopul dobândirii bunurilor altei persoane**, a sustras numerele de înmatriculare lituaniene GTL 402 de la automobilul „Audi A 6”, în valoare de 1800 lei, care era parcat în fața blocului din str. Valea Crucii 4, mun. Chișinău, **după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 50 euro**, ceea ce constituia, conform cursului oficial al BNM 925,43 lei, fiind reținut de către colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

În urma acțiunilor sale, inculpatul i-a cauzat lui Zestre Constantin o daună materială esențială în valoare de 1800 lei.

Potrivit rechizitoriului inculpatul a fost învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, pentru modificarea unor acte legislative, publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova, 309-320/498, 17.08.2018, la articolul 190 Cod penal, în dispoziția alineatului (1), textul “înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul ”inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Ori, în speță, Bumbu I. nu i-a amăgît, nu i-a dus în eroare sub careva pretexte pe părțile vătămate pentru a dobândi de la ei careva bunuri sau mijloace financiare. Deci, între inculpat și părțile vătămate nu au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate careva contracte or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul încheierii sau executării unui contract. Pe când, Bumbu I. nu a recurs la utilizarea unor metode dolosive, apte a induce și a menține în eroare persoanele vătămate la încheierea și executarea căror va acorduri.

Prin urmare, faptele inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

11. Avocata Angela Munteanu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței, întrucât fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (1) Cod penal.

Recurenta a indicat că inculpatul nu intenționa sustragerea plăcuțelor de înmatriculare și efectiv cauzarea prejudiciului material.

Părțile vătămate au declarat că inculpatul doar a cerut o sumă de bani în schimbul plăcuțelor de înmatriculare.

Altfel spus, părțile vătămate au confirmat în mod incontestabil intenția lui Bumbu Ion de a primi suma de 150 euro.

Pentru inculpat „sustragerea” propriu zisă a plăcuțelor de înmatriculare nu avea scop de profit.

Lipsa intenției la sustragerea plăcuțelor de înmatriculare și a scopului de profit confirmă în mod incontestabil lipsa în acțiunile lui a elementelor prevăzute de art. 186 alin. (1) Cod penal.

Pretinsa sustragere a plăcuțelor de înmatriculare este doar o modalitate de a dobândi pretinsa sumă de 150 euro.

Sentința a fost contestată de către o persoană ce nu avea împuterniciri, contrar prevederilor art. 401 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, deoarece la judecarea cauzei penale învinuirea a fost susținută de către acuzatorul de stat Veaceslav Potînga

Respectiv, conform prevederilor legale, doar acest acuzator de stat putea declara apel împotriva sentinței din 01 august 2016.

Afirmația, instanței de apel că la 29.07.2016 procurorul adjunct – interimar al Procuraturii mun.Chișinău, șef interimar al oficiului Botanica, Cimbir M. a emis ordonanța potrivit căreia procurorul Cebotari D. a fost împuternicit de a participa la ședința de judecată pe cauza penală în învinuirea lui Bumbu I. este neîntemeiată și lipsită de suport probant.

Deci, procurorul Cebotari D. nu avea statut de persoană împuternicită să declare apel.

La materialele cauzei penale nu a fost anexată pretinsa ordonanță din 29.07.2016.

Mai mult, aceasta a fost emisă după pronunțarea Curții Supreme de Justiție din 14.03.2017, și efectiv nu putea fi prezentată în prima instanță, așa că procurorul Cebotari D. nu a fost împuternicit de a participa la ședința de judecată pe cauza penală în învinuirea lui Bumbu I. și efectiv nu deținea statutul de persoană împuternicită să declare apel.

De asemenea, instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe Bumbu I. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale.

Art. 186 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsă maximă până la 2 ani închisoare.

Potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv, deci infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (1) Cod penal este o infracțiune ușoară.

Potrivit prevederilor art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Pretinsa faptă prejudiciabilă a fost comisă de către Bumbu I. în noaptea de 03 spre 04 aprilie 2014, iar pronunțarea hotărârii instanței de apel a fost emisă la 21.03.2019, adică la expirarea a circa 5 ani.

La caz, a expirat termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală a lui Bumbu I. și impunerea pronunțării unei sentințe de încetare a procesului.

Având în vedere cele expuse și coroborând prevederile art. 186 alin. (1), art. 60 alin. (1) lit. a), art. 16 alin. (2) Cod penal, art. 275 pct. 4), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal urmează a fi încetat.

Prin urmare, reținând că există mai multe temeuri de casare a deciziei instanței de apel, consideră că urmează a fi aplicat temeiul mai favorabil pentru inculpatul Bumbu I., cu pronunțarea unei sentințe de achitare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

12. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1), (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probe cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii

determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, întemeiat casând total sentința și rejudecând cauza conform regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 10. din decizie*):

a) constatând în descriptiv că inculpatul: „... **urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane...**, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, **estorca de la acesta suma de 100 euro...**, în aceleași circumstanțe, **urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane...**, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, **estorca de la acesta suma de 50 euro**”, a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, conform învinuirii formulate în rechizitoriu, adică în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și conform elementelor constitutive incluse în dispozitivul acestei norme.

Totodată, în dispozitiv s-a contrazis, condamnând inculpatul pe art. 186 alin. (1) Cod penal și fără a constata în descriptiv vre-o faptă infracțională în aspectul vizat;

b) statuând în descriptiv că: „între inculpat și părțile vătămate nu au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate careva contracte or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul încheierii sau executării unui contract”, neîntemeiat și-a raportat concluziile la prescripțiile din redacția nouă a art. 190 alin. (1) Cod penal, cât și la circumstanțe în fapt și în drept neincriminate inculpatului în rechizitoriu, deci depășind și limitele învinuirii formulate, deoarece nu a ținut cont de prevederile art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal. Ori, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi analizate în raport cu legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 56 v. 1 – declarațiile părții vătămate Zestre C.;

d) a omis să judece cauza și în raport cu prescripțiile din art. 60 Cod penal, privind prescripția tragerii la răspundere penală.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

13. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Angela Munteanu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2019, în privința inculpatului Bumbu Ion xx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 18 octombrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Maria Ghervas